

Marti Martorell

Una bona nova en el panorama cinematogràfic mallorquí: després d'haver vist un increment espectacular del nombre de sales en el darrer any sense que això suposàs per als cinèfils amants de les versions originals també un augment real de sales que en projectassin (tret d'escassíssimes excepcions), el cinemes Renoir de l'Es-corxador en construeixen una de nova. Més possibilitats, doncs, per no haver de resignar-se a haver de veure les pel·lícules doblades, en una època en què precisament els doblatges són fets amb mala gana i manca de professionalitat, com és el cas de *Lost in Translation*.

Per contra, també hem de parlar del tancament de dos cinemes amb molta dècades d'història: l'Hispania, a Palma, i el Novedades d'Inca. Tenien en comú ser cinemes d'una sola sala, gairebé un «pecat» en un temps que s'imposen centres d'oci màxim i parcs festivals... una època, doncs, ja gairebé definitivament desapareguda i que tan bé va retratar Giuseppe Tornatore a *Nuovo cinema Paradiso*.

PAYCHECK

Després d'una sequera d'anys sense cap pel·lícula basada en obres de l'escriptor Philip K. Dick (tret de *Mi-*

Paycheck

nority Report, de Steven Spielberg); en tan sols una setmana de diferència s'han estrenat *Impostor* (tractada en aquesta mateixa secció el mes passat) i la darrera pel·lícula del director John Woo. Què tenen en comú, a part de ser pel·lícules basades en relats breus de Dick? Una indefinició de gènere i sentit que les fa caure en la mediocritat: no se sap si són pel·lícules de ciència-ficció, policiaques o simplement d'acció; naveguen entre dues aigües i no arriben a cap port.

En el cas concret del film *Paycheck*, el problema s'agreuja perquè finalment esdevé un catàleg dels tòpics que han fet famosos John Woo i no hi resta

cap element característic del món de Philip K. Dick. En altres paraules, hi ha coloms volant simbolitzant el no-res; homes que cauen al buit amb els braços oberts com si fossin crucificats; dues escenes en què el perseguidor i el perseguit s'encanonen a pocs centímetres un de l'altre i persecucions que oscil·len vàcuament entre un muntatge marejador i la tècnica de càmera lenta més adormidora possible dels darrers anys. Encara s'hi ha d'afegir que una actuació anodina com la que fa Uma Thurman és millor que la de Ben Affleck, hieràtica i encartonada...

En vista dels dos darrers resultats, valdria més que durant una llarga temporada Hollywood oblidàs que hi ha prou material de Philip K. Dick per ferne versions cinematogràfiques, perquè les obres d'aquest escriptor requereixen especialment tacte i subtilitat, dos materials que hi escassegen ara per ara.

ZATÔICHI (ZATOICHI)

Zatôichi és la primera pel·lícula dirigida per Takeshi Kitano que parteix de material aliè, en aquest cas les novel·les de Kan Shimozawa sobre un rodamón cec que es dedica a fer de massatgista i que, alhora, és un samurai que protegeix els indefensos amb el maneig gairebé màgic de l'espasa. N'

Zatoichi

La segona pel·lícula de Sofia Coppola com a directora té com a base la història de dues persones, gairebé estranyes una de l'altra i d'edats diferents, que s'arriben a entendre perfectament perquè passen per una crisi matrimonial amb les seves parelles respectives...

21 grams

hi ha prou amb saber que, entre el 1962 i el 1989, es varen fer gairebé vint-i-cinc pel·lícules basades en aquest personatge, per fer-se una idea de la popularitat enorme que té al Japó. Un repte, doncs, que Kitano s'imposa i que supera amb escreix.

Tot i la novetat d'haver-se de subjectar a unes situacions i personatges que no li són propis, Kitano aconsegueix fer-los seus. En un estil més proper al de *Kikujiro* que al de *Dolls* o *Hana-bi*, el director fluctua entre la tragèdia; l'èpica i, fins i tot, l'humor políticament incorrecte, com és el cas de la burla que es fa de les persones retardades.

D'altra banda, contrasten molt les escenes violentes amb braços i altres membres escapçats i la presència gairebé intuïda de la sang, en una opció que sorprèn però que s'hi adiu molt amb la resta de la pel·lícula, en què també s'experimenta amb la música,

com es pot veure a l'escena dels pagesos que llauen a ritme de música electrònica. En poques paraules, una proposta arriscada que pot desconcertar més d'un espectador i que és closa per una memorable escena de claqué.

21 GRAMS (21 GRAMOS)

21 Grams fa referència a la creença segons la qual es perden vint-i-un grams de pes quan algú mor, una mesura que pot relacionar-se amb la pèrdua de l'ànima o dels sentiments de revenja, culpabilitat o amor que ocorre en aquest moment concret, nexa d'unió dels personatges que mou el director Alejandro González Iñárritu.

21 Grams reuneix tres històries aparentment inconnexes i presentades en la primera part de la pel·lícula sense un ordre cronològic, la qual cosa dificulta el seguiment de les vicissituds dels protagonistes (dos magnífics Sean Penn i Naomi Watts i un repetitiu Benicio del Toro), tot tres marcats per la presència de la mort: Paul Rivers (Penn) necessita un trasplantament de cor i Cristina Peck (Watts) perd tota la família en un accident de trànsit provocat per Jack Jordan (del Toro). Un fet luctuós que li suposa a Paul començar una nova vida a la qual no s'avesa, que trastoca el món estable de Cristina i que remou la fe cristiana de Jack.

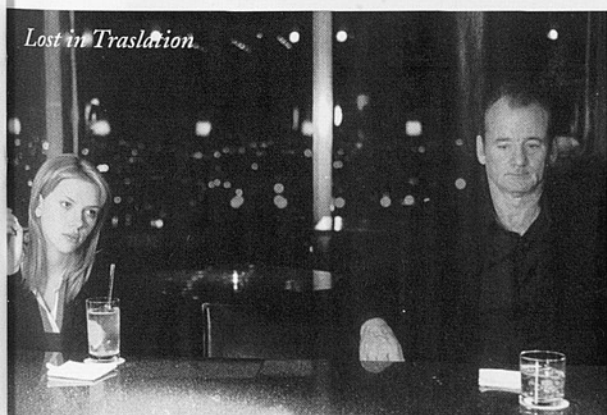
Pel·lícula que temàticament comparteix molts de punts en comú amb *Monster's Ball*, de Marc Forster, i que incomprendiblement va passar amb més pena que glòria fa dos anys quan es va estrenar, el darrer toc redemptor que li confereix González Iñárritu li lleva la força i el sentit d'estranyament final que sí que va aconseguir Marc Forster.

LOST IN TRANSLATION

Primer de tot, una advertència: per evitar una badada grossa del doblatge (fer entenedora una frase dels protagonistes que en la versió original tan sols és un xiuxiueig), en aquest cas particular és molt més recomanable que mai no veure aquesta pel·lícula en versió doblada.

La segona pel·lícula de Sofia Coppola com a directora té com a base la història de dues persones (Bill Murray i Scarlett Johansson), gairebé estranyes una de l'altra i d'edats diferents, que s'arriben a entendre perfectament perquè passen per una crisi matrimonial amb les seves parelles respectives, un estat d'ansietat que es veu agreujat pel fet de trobar-se per motius professionals en un país estranger, al Japó, concretament Tòquio, on comparteixen hotel. D'una banda, la directora toca amb humor, tasca que recau íntegrament en l'actor Bill Murray, el xoc cultural que suposa haver de treballar a un país estrany i en què la comunicació és difícil per qüestions lingüístiques; d'altra costat, tracta amb delicadesa i subtilitat el sentiment que es desperta entre els dos protagonistes.

Destaca a *Lost in Translation* sobretot l'actuació de Bill Murray, en un registre que recorda els papers fets per a Wes Anderson a *Rushmore* i *The Royal Tenenbaums*, que sap fluctuar perfectament entre les escenes humorístiques del film i les més sensibles que requereix el tractament d'una història amorosa molt ben lligada i que precisament es resol en l'escena que, «gràcies» al doblatge, s'han encarregat de falsificar. ■

Lost in Translation